

Retouradres : Gilbert Cant
Perstraat 88 9120 Haasdonk

België-Belgique
P.B.
9100 SINT-NIKLAAS 1
3/5052

Afgiftekantoor :
9100 Sint-Niklaas 1

'T GROENE WAASLAND

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift
25° jaargang - nr 5; november 2005 - nr 142

NATUUR EN MILIEU

IN HET WAASLAND

U hebt het laatste nummer van de **25° jaargang van 't Groene Waasland** in handen. Een jubileumjaar waarin ons tijdschrift in een heel nieuw kleedje werd gestoken.

Maar ook een jaar waarin ABLLO zijn 35 jarig bestaan vierde en de mensen van Ons Streven de koppen bij elkaar staken om hun 25 jarig bestaan, begin volgend jaar, voor te bereiden.

Toch wel bijzonder in een tijd waarin het niet vanzelfsprekend is om op te komen voor natuur en milieu.

Pogingen om de economische groei te stimuleren en de strijd tegen werkloosheid en sociale onzekerheid verdringen de milieuproblemen namelijk naar de achtergrond. Kijk maar naar de eindeloze discussies rond het Kyoto-protocol. Inspanningen voor het milieu leveren trouwens geen onmiddellijke resultaten op, en dus krijg je mensen er ook niet makkelijk voor warm. Milieuthema's zijn maar zelden een zaak van onmiddellijk eigenbelang (alleen boeren en de toeristische sector hebben er een randbelang bij).

Ook op politiek vlak is het milieu geen dankbaar thema, het levert voor de beleidsmakers niet meteen electorale winst op. In onze samenleving geldt namelijk de regel 'alles is toegelaten, als het niet expliciet verboden is'. Gevolg: politici die wat willen doen aan het milieu, komen over als regelneven die de individuele vrijheid aantasten.

De milieuthematiek gaat echter om gemeenschapsgoederen. Het is erg moeilijk mensen daarvoor nog in beweging te krijgen.

Met steeds meer private spelers die steeds machtiger worden, resulteert dat in een toenemende druk op de gemeenschapsgoederen. Het is daarom zo belangrijk dat de milieubeweging in Vlaanderen zijn krachten bundelt om natuur en milieu als maatschappelijk strijdpunt te bewaken.

Samen met ABLLO en Ons Streven mogen de natuur- milieuverenigingen dan ook trots zijn op wat zij in het verleden op dit vlak gerealiseerd hebben. Zij waren vaak met hun ideeën en inzichten hun tijd ver vooruit. Dikwijls was het vechten tegen de bierkaai. Vaak was het opboksen tegen betutteling en onbegrip. Maar dank zij de inzet van vele vrijwilligers en de gedreven begeestering van enkele plaatselijke initiatiefnemers heeft de milieubeweging z'n nut bewezen.

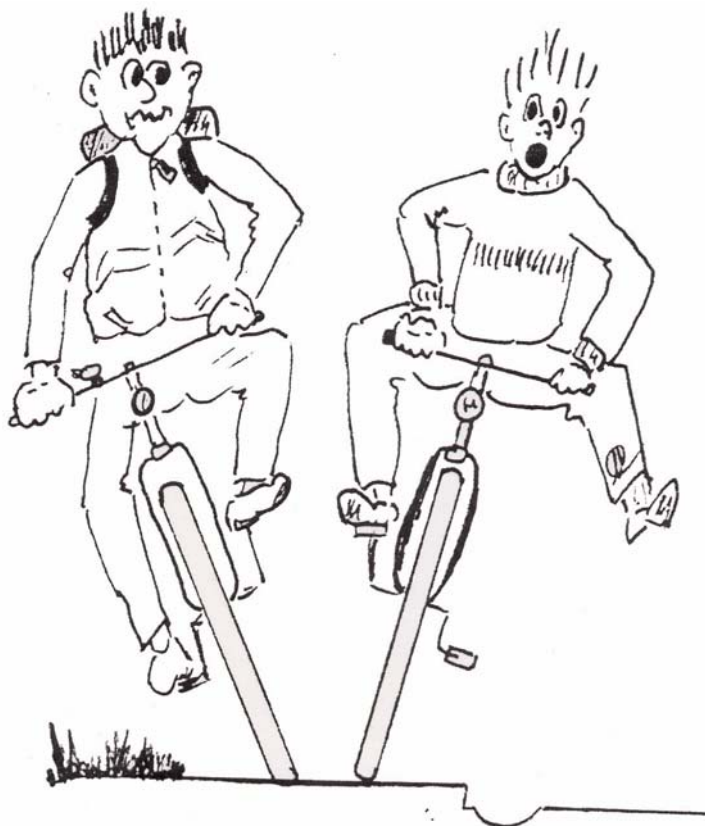
Ook in de toekomst moeten zij hun rol als bewaker van gemeenschapsgoederen blijven spelen. De toekomstige generaties zullen onze samenleving van vandaag afrekenen op zijn creativiteit en zijn morele wil om onze planeet uit te bouwen tot een veilige woonplaats voor alle burgers!

Beste lezer,

Als er een overschrijvingsformulier van 't groene waasland in dit nummer zit, gelieve dan Uw abonnement te hernieuwen door **5 euro** over te schrijven op het rekeningnummer **000-1709871-52** met vermelding, *abonnement 't groene waasland*.

Let op : Het kan zijn dat U dit tijdschrift ontvangt via een andere organisatie en dat Uw abonnementsgeld geïnd wordt via die organisatie :
(*Ons Streven ; Velt ; vzwDurme; Raaklijn; Ring-comité; Natuurhuis panneel; Ecotest; JNM; Hortus Ter Saxen; CVN; Wase Imkersbond, ..*)

Indien U vragen heeft kan U steeds telefoneren of een mailtje sturen. Info hierover op de achterkaft.
(03/775 19 31   gilbert.cant@gmail.com)

V-FIETSEN

Sommige openbare besturen leggen **nog steeds** te smalle fietspaden aan. Ook waar er ruimte genoeg is. Een fietspad in **één** richting zou minstens **1.80 meter** breed moeten zijn om behoorlijk te kunnen fietsen en mekaar voorbij te steken.

Een dubbelrichtingsfietspad kan best minstens 2.20 meter breed zijn.

Alleen als er echt te weinig ruimte is, zou hier maar van mogen afgeweken worden. Meer hierover in een volgend nummer.

ZELDZAME TREKVOGELS TANKEN BIJ AAN HET DONKMEER IN BERLARE

De regionale natuurvereniging vzw Durme bouwt al sinds 1993 een reservaatproject uit aan het Donkmeer in Berlare. Het Donkmeer is nog steeds een echte natuurparel: denk maar aan de opvallende broedkolonie van Blauwe reiger en Aalscholver in de Eendenkooi. Natuurlijk zijn ook de zeldzame moerasvegetaties op de drijfwillen en in de broekbossen meer dan de moeite waard.

Heel wat van de vroegere glorie is vergaan, zo verdwenen zeldzame broedvogels zoals het Woudaapje en de Grote karekiet. Vzw Durme probeert echter door een gericht natuurbeheer de vroegere natuurwaarden te herstellen en zo bedreigde soorten de kans te geven terug te keren naar hun vroegere leefgebieden.

Dat onze inspanningen lonen, konden we de afgelopen week zeker merken. Sinds woensdag 12 oktober verblijft er in de reservaatzone immers een groep Grote Zilverreigers. Ze foerageren overdag in de plassen rond het Donkmeer en komen in groep slapen in de reigerkolonie boven de Eendenkooi. Zo konden

natuurbelevenis

op zaterdag zelfs tot 14 Grote Zilverreigers worden geteld!

De Grote Zilverreiger is een spierwitte reiger en komt in alle werelddelen voor. In West-Europa was deze prachtige vogel de afgelopen decennia echter een bijzonder zeldzame verschijning geworden. Maar door de inrichting van nieuwe natuurgebieden werden terug geschikte leefgebieden gecreëerd en kon de Grote Zilverreiger de afgelopen jaren steeds meer in onze regio worden opgemerkt. De huidige groep aan het Donkmeer in Berlare is de grootste concentratie van deze soort in onze regio die ooit is opgemerkt.

In Nederland is de Grote Zilverreiger al enkele jaren teruggekeerd als broedvogel en hopelijk vinden ook de Berlaarse vogels in de toekomst een plekje in de reigerkolonie van het Donkmeer.

Meer info vind je op de website van de VogelWerkGroep Durmevallei,
www.durmevallei.be

Weetjes over de reservaatzone Donkmeer kun je terugvinden op www.vzwdurme.be

foto :Joris Everaert

MINSTENS ELK HALF UUR EEN BUS

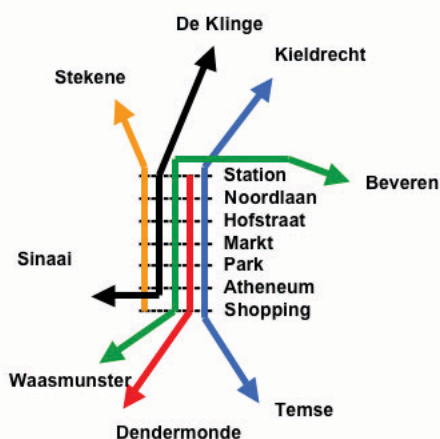
Op het Waaslandse busnet zijn er acht buslijnen die minstens één vertrek om het half uur van en naar Sint-Niklaas bieden.

Grote nieuwigheid sinds begin van dit jaar is, dat veel bussen uit Stekene en

Kieldrecht tot aan de Shopping rijden. Vraag naar de nieuwe lijnfolder "Sint-Niklaas" (geldig vanaf 1 september 2005) in de lijnwinkel. Pikant detail : De Lijn is vergeten deze nieuwigheid erin op te nemen. Vraag dus ook naar het verbeterblad bij het busboekje.

ABLLOvzw

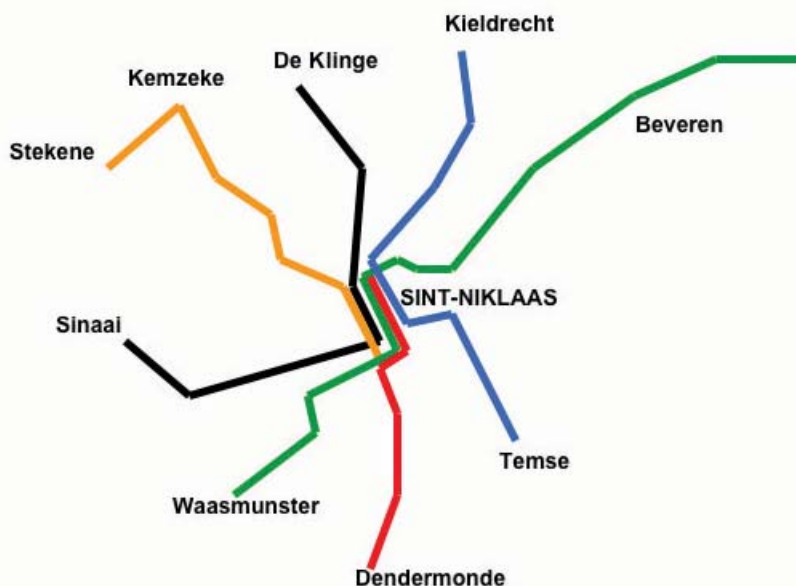
Busbaan in het hart van het Waasland

- Betrouwbare busdienst in heel het Waasland
- Doorgaande verbindingen door de centrumstad
- Minder auto-afhankelijkheid
- Basismobiliteit voor meer mensen
- Hulpvoertuigen rijden de file voorbij
- Betere oversteekbaarheid te voet en met de fiets
- Regionaal centrum versterken
- Bereikbaar en leefbaar in stad én streek

Waaslandse bus op vrije baan in Sint-Niklaas

OVER KRABBen EN MEEUWEN

In de jaren die aan de algehele vervuiling van onze oppervlakte wateren voorafgingen was het de traditie in onze familie om samen met ouders, broers en zusters, ooms en tantes, neven en nichten, tijdens de zomer, een dag op krabbenjacht te gaan naar het Verdronken land van Saaftinghe. De immense brakwaterschorre waar men zich bij vloed liefst niet al te ver in waagde was toen nog niet zo hoog opgeslibt als tegenwoordig. Emmahaven onze uitvalsbasis was toen nog niet verzand en nauwelijks vervuild.

Bij eb trokken we via de geulen de schorren in, op zoek naar krabben. Onderweg keerden we alle turfblokken die we tegenkwamen om. De wegvluchtende krabben grabbelden we mee. De rest lieten we aan de Kokmeeuwen. Het duurde nooit lang of we werden gevolgd door een schare meeuwen die alle eetbaars dat onder de turfblokken vandaan kwam onder elkaar betwisten.

Vogels laat staan meeuwen genoten toen nog niet de aandacht die ze nu van mij krijgen. Wel kwam ik steeds opnieuw onder de indruk van de getijdendynamiek die de natuur ter plaatse beheerste.

Twintig jaar later bezocht ik opnieuw ditmaal onder leiding van een plaatselijke gids het Verdronken Land. De krabben waren ingevolge de algehele vervuiling al lang uit Saaftinghe verdwenen. Toen had ik wel veel aandacht voor de Kokmeeuwen. Ter hoogte van hun broedkolonie gekomen vlogen ze met honderden misschien wel duizenden exemplaren krijsend rond onze hoofden. In diezelfde periode starten de opspuitingswerken die tot de ondergang van de Wase polders op de Linkerscheldeoevers leiden. De grote stort-

natuur-in-zicht

plaatsen in de regio Antwerpen stroomopwaarts tot Temse waren toen in volle uitbating. De Scheldestreek tussen Saaftinghe en Temse werd toen in de kortste keren omgetoverd tot een Eldorado voor etende, rustende, kwekende, slapende en overwinterende Kokmeeuwen.

Honderdduizenden zo niet miljoenen Kokmeeuwen heb ik sindsdien de Schelde zien op en afvliegen. In de vroege ochtendschemer, gezeten op de Linkerscheldeoever ter hoogte van de Ballooi te Temse, was ik talrijke malen getuige van een indrukwekkend schouwspel.

Reeds voor het eerste ochtendkrieken komen de eerste golven Kokmeeuwen laag over het water aangevlogen. Hun witte vleugelboeg licht op tegen de grauwe ondergrond van het Scheldewater. De opeenvolgende golven Kokmeeuwen zijn net schuimkoppen op een aanrollende branding. Fascinerend.

Eigenlijk zou ik voorgaande alinea ook in de verleden tijd moeten schrijven. Sinds de sluiting van de stortten zijn de voedselvluchten van de Kokmeeuwen nog slechts een schaduw van wat ze eens waren. Gelukkig maar zijn de krabben (1), ingevolge de gestaag afnemende vervuiling, ondertussen al meer dan 10 jaar terug van weg geweest.

Tonny Temmerman 27 oktober 2005

(1) De krabben die tegenwoordig langs de Schelde voorkomen zijn hoofdzakelijk Chinese Wolhandkrabben (*Eriocheir chinensis*). In 1912 werd deze soort voor het eerst aange troffen in Duitsland. Ze werden waarschijnlijk door schepen vanuit China naar hier versleept. Het zijn dus exoten. Intussen hebben ze zich over het grootste deel van Noord- en Westeuropa verspreid.

KLIMAATWIJKEN 2005-2006 STARTEN OP 1 DECEMBER.

Het is weer bijna zover: op 1 december starten een aantal Wase en Oost-Vlaamse gezinnen met het sparen van energie. Zij hebben met hun gemeente een weddenschap aangegaan om in vijf maanden tijd 8% energie te sparen, Destelbergen maakt er zelfs 10% van.

Alhoewel zich hiervoor in het Waasland meer gemeenten engageren dan vorig jaar, is het aantal toch bedroevend laag in een tijd waarin energie sparen een van de gemeentelijke prioriteiten moet zijn. In het vooruitzicht van de gemeente verkiezingen moeten we als kiezers goed uitkijken naar mandatarissen die een hart hebben voor natuur en milieu en er daadwerkelijk ook inspanningen voor doen; er is nog zoveel te doen. Gemeentebesturen moeten er alles aan doen om enerzijds zelf energie te sparen en anderzijds hun burgers aan zetten om energie te sparen. Het klimaatwijk-project is daar een ideale gelegenheid voor. De gemeente en de burgers staan er bovendien niet alleen voor. De gemeente wordt ondersteund door de provincie Oost-Vlaanderen en in het Waasland staat ook ABLLOvzw in voor het goede verloop en logistieke ondersteuning.

Wie doen er nu allemaal mee? De gemeente Beveren voor de tweede keer. Stekene en Hamme zijn nieuwelingen. Waar blijven al die andere Wase gemeenten? Verder neemt ABLLO ook Dendermonde, een gemeente die al voor de derde keer meedoet, en Buggenhout onder zijn vleugels.

Uit de eerste stuurgroepvergadering blijkt dat het niet gemakkelijk is burgers aan te zetten om in het project te stappen en energie te sparen. Het is nochtans helemaal niet moeilijk,

vraagt niet veel werk; het kost niets en je portemonnee vaart er zelfs wel bij. Op het einde van de rit krijgt iedereen die zijn besparing waar maakt een niet onaardig geschenk.

Een Klimaatwijk hoeft niet noodzakelijk te bestaan uit een aantal gezinnen die in dezelfde wijk wonen alhoewel we daar op mikken. Het mogen ook gezinnen zijn die tot eenzelfde groepering behoren. Zo doen er in bepaalde Oost-Vlaamse gemeenten mensen mee die tot een lokale afdeling van de gezinsbond behoren, natuurouders, een milieuraad, een oudercomité en het kan nog zoveel meer zijn.

Normaal zijn de inschrijvingen nu reeds afgelopen maar we hebben beslist dat mensen uit Hamme, Stekene en Beveren nog kunnen inschrijven tot 25 november.

Snel een seintje naar de milieudienst van je gemeente en klaar is kees.

Elke klimaatwijk groep heeft een energiewijkmeester. Een energiewijkmeester kunnen we goed vergelijken met een compostmeester. Hij communiceert met de mensen van zijn 'wijk'.

Hamme heeft zelfs nog een energiewijkmeester op reserve of die nog geen gezinnen heeft dus Hammenaars neem snel de telefoon en geef je aan bij de gemeente als 'klimaatwijker'

Zelfs indien een gemeente meer gezinsgroepen heeft dan energiewijkmeesters vinden we daarvoor wel een oplossing.

Voel je dus belangstelling om de rol van energiewijkmeester op te nemen, neem dan ook contact op met je gemeente. De energiewijkmeesters krijgen een eenmalige opleiding van ons zodat ze goed op de hoogte zijn van het verloop van het project.

Zijn er toch nog mensen die aarzelen of met prangende vragen zitten dan mogen ze altijd contact opnemen met :

ablllovzw@gmail.com of 03/7770158

Jenny De laet, ABLLOvzw

MILIEUWERKGROEP ONS STREVEN VZW 25 JAAR

Op 16 januari 2006 viert Milieuwerkgroep Ons Streven haar 25 ste verjaardag. Op vrijdag 16 januari 1981 werd in

Geboortedreef: educatieve demonstratie van de aanplanting

Tielrode in de herberg 'Ons Streven', gelegen langs de Durme, de milieuwerkgroep 'Ons Streven' opgericht.

Tijdstip en plaats van de stichtingsvergadering waren geen toeval. De herberg bevond zich vlak bij voetweg nr 25 langsheen de oevers van de Durme. Op 29 oktober 1980 werd bij het Gemeentebestuur van Temse een aan-

Schoolnatuurdagen: hoogdag voor de kinderen en voor Ons Streven

25 jaar Ons Streven

Schoolnatuurdagen: zintuigen ontwikkelen

vraag ingediend om deze voetweg af te schaffen. Het openbaar onderzoek dat volgde op die aanvraag was de directe aanleiding van de oprichting van een actiegroep. Uiteraard kreeg de vereniging dezelfde naam als het lokaal van de eerste samenkomst.

Ruim 150 mensen waren tijdens die eerste vergadering aanwezig en uiteindelijk werd voetweg nr 25 gevrijwaard.

Sinds de fusies van de gemeenten in 1977, was de kloof tussen de gemeenteraad en de bevolking van Tielrode enorm verbreed en uitgediept. Het dorp dat ooit bedacht werd met de

De startvergadering van Ons Streven ging door in, hoe kan het ook anders, de gelegenheid aan de Durme, café Ons Streven

titel 'het prieeltje van het Waasland' had af te rekenen met de overlast die de aanleg van de potpolder in het Tielroodse Broek met zich meebracht. De dorpsstraten waren gedurende ettelijke maanden herschapen in modderwegen door de onafgebroken stroom van vrachtwagens, die het zand voor de ringdijk aanbracht. Tot overmaat van ramp was de

25 jaar Ons Streven

Intercommunale van het Land van Waas, vastberaden om de kleiputten in de Hofstraat te Tielrode als stortplaats te exploiteren. Deze oude kleiputten van de steenbakkerij AMT (dochtermaatschappij van SVK uit Sint-Niklaas) hadden zich in de loop van de jaren ontwikkeld tot visrijke vijvers en de oevers herbergden een interessante flora en op de waterplassen kwamen heel wat watervogels, zowel in de zomer als in de winter, foerageren. De bevolking van Tielrode reageerde furieus

Schoolnatuurdagen: blind vertrouwen in de gids

tegen de stortplannen. Milieuwerkgroep Ons Streven nam het voortouw in een zeer hevige en goed georganiseerde actie, die jaren later in 1992 resulteerde in de aankoop van de kleiputten tussen de Hofstraat en de Kerkstraat door de Provincie Oost-Vlaanderen. Door de realisatie van het Provinciaal Domein Roomacker werd de stortdreiging omgezet in een bescherming als natuurgebied met een

Schoolnatuurdagen: jong begonnen is altijd gewonnen

De steenbakkerij: jarenlang hield de uitstoot van de schouw Tielrode in de ban

oppervlakte van twaalf hectare voor passieve recreatie.

De Milieuwerkgroep Ons Streven werd in 1990 omgevormd tot een VZW en groeide geleidelijk uit van een actiegroep tot een volwaardige vereniging, die op twee terreinen werkzaam was. Dit is enerzijds de bekommerning om milieuproblemen en anderzijds, een tweede belangrijk luik, namelijk natuur-educatieve activiteiten.

Onder de milieuproblemen situeerden zich voornamelijk de hinderlijke uitstoot van de

Geboortedreef: hoe meer baby'tjes, hoe meer boompjes!

schouw van de steenbakkerij A.M.T. in Tielrode. Onder druk van Ons Streven werd een commissie opgericht om de hinderlijke uitstoot van de schouw aan te pakken. Het resultaat was dat de steenbakkerij krijgt toevoegde in het bakproces, waardoor de zwaveluitstoot verminderde. Tevens werd in de nabijheid een snuffelstation opgesteld om de luchtverontreiniging te meten. Tegen de vetsmelterij Baert-

Verlee in Elversele werd eveneens samen met de omwonenden een dossier opgestart om de stankhinder te reduceren. Het bedrijf heeft dan ook filters moeten aanbrengen in zijn productieproces.

Een ander zorgenkind is en blijft de niet-verantwoorde verkavelingen in de Durmevallei en meer bepaald in de Paardenpolder, langs West-Neder-Bettehemstraat, aan de rand van het Bronbosje in Elversele. Een nieuw pro-

Schoolnatuurdagen: kinderen boeien, fijn!

bleem wordt de hoogbouw in en langs de dorpskern, waardoor het landelijk karakter verloren gaat.

De natuur-educatieve activiteiten omvatten een ganse waaier. In een prachtige omgeving als Tielrode hebben wij verschillende natuurwandelingen op punt gezet. Onder leiding van een natuurgids richten wij jaarlijks een tiental wandelingen in voor het grote publiek. Voor de schoolgaande jeugd in Tielrode, worden er elk jaar vanaf de derde kleuterklas en het lager

Provinciaal domein Roomacker: Ons Streven zet mee de lijnen in

25 jaar Ons Streven

Behoud voetweg 25: Ons Streven wordt geboren (1981)

onderwijs natuurschooldagen ingericht waarbij de jeugd op een speelse manier kennis maakt met de natuur in hun omgeving.

Tot groot genoegen van de zwakke weggebruiker en de natuurliefhebber is onder impuls van Ons Streven het voetwegennet in Tielrode grotendeels bewaard en bewandelbaar gebleven. Dit heeft ook geleid tot het opstellen van

Ken je T(h)ielrode?! Onze jaarlijkse quiz van, over en voor Tielrode

wandelbrochures zoals 'Wandelen langs voetwegels in Tielrode' en meer recent de realisatie de 'Roomackerwandelaroute' in samenwerking met de Provincie Oost-Vlaanderen, Toerisme Waasland en de gemeente Temse.

Sinds het millennium jaar 2000 heeft Ons Streven heraan geknoopt met een aloude traditie om een geboortebom te planten voor elk kindje dat in Tielrode wordt geboren. Nadat het gemeentelijk terrein in de Paardenpolder volledig aangeplant is, worden de geboortebomen

25 jaar Ons Streven

nu aangeplant op het Provinciaal Domein Roomacker. Een groot deel van het domein is nu omzoomd door een geboortedreef, aangeplant met essen, die geknot worden.

Verder worden er elk jaar twee info-avonden ingericht over actuele natuur- en milieu-thema's en een daguitstap voor de leden en sympathisanten om in een gezellige en ontspannen sfeer een andere streek te ontdekken.

Tielrode, ons biotoop

Jaarlijks wordt er een wandel-fietszoektocht in samenwerking met de Gemeente Temse ingericht, die telkens loopt van mei tot september.

Recentere organisaties zijn het opstarten van een werkgroep, opgericht rond lokale verkeersknelpunten en een werkgroep heemkunde, omdat er in Tielrode geen aparte heemkundige kring bestaat. Sinds 2004 organiseert 'Ons Streven' een ludieke quiz voor de inwoners en verenigingen van Tielrode met als

Gezellig quizen tijdens
'Ken je T(h)ielrode?!'

Provinciaal domein roomacker: één van onze pareltjes

thema : Ken je T(h)ielrode ?, waarin zowel geschiedenis, personen als fauna en flora aan bod komen.

Al deze activiteiten maken dat Milieuwerkgroep Ons Streven sinds 25 jaar is uitgegroeid tot een bloeiende vereniging, die nog in lengten van jaren wil doorgaan.

Jaarlijkse zwerfvuilactie: gratis voor jong en ...jong

Ook de Koninginnepage lust een goed milieu

evenwichtig

Reductie groenafval is ook minder maaien

HET MILIEU IN HET HARMONISCH PARK- EN GROENBEHEER. HPG (SLOT)

Het HPG (Harmonisch Park- en Groenbeheer) werkt een evenwicht uit tussen de maatregelen voor de mens, de natuur en het milieu. Ze heeft daarbij aandacht voor diversiteit, dynamiek en duurzaamheid.

De verplichting van de milieuzorg.

Als je kiest voor een ecologisch en natuurgericht beheer doe je dit niet alleen omwille van een bepaalde visie, maar de keuze komt ook uit de verplichting van de milieuzorg. Het kan gewoon niet anders. De grootste invloed valt te verwachten van de recente wetswijziging rond pesticidengebruik, die een afbouw eist van bestrijdingsmiddelen om tot een nulgebruik te komen tegen 2015 (pesticidenreductieplan).

Daarnaast zal men moeten ijveren voor reductie van groenafval, bemesting en geluidsoverlast en voor respect voor de bodem.

Reductie van groenafval.

Het is de plicht van ons allemaal te zorgen dat de afvalberg verkleint. In het HPG kan dat o.a. door het maken van een gesloten kringloop, waardoor het groenafval vermindert met daarbij minder transport. Enkele voorbeelden (zie ook vorig nummer: *De natuur in het HPG*) :

-men kan **gazons omvormen tot graslanden**, waarbij vaak niet het gebruik verandert, maar wel het aantal maaibeurten, wat dus minder grasafval betekent. Voor kortgemaaide grasvelden kiest men best voor een mulchmachine, die het gras ver-snippert en de afval herleidt tot nul. Let wel dat men dan meer moet maaien en dat het gras droog moet zijn.

-Door **oog** te hebben voor de **grootte en omvang** van een struik of boom, wordt heel wat **snoeiwerk** bespaard en dus weerom minder groenafval. Moet men toch snoeien (knotbomen), kan men de takken verwerken tot een takkenwand.

Reductie van bestrijdingsmiddelen.

De overtuiging '**zonder is gezonder**',

Overbodig snoeien?
Werk vermijden kan!

beter voor jezelf, de natuur en milieu overbrengen naar de bevolking, wordt een hoofdtaak van de **politici en de groenbeheerder**. Deze stelling zal het uitzicht van ons groen zeer zeker beïnvloeden en niet altijd in dank worden afgenomen. De technologie echter staat niet stil en moderne, doeltreffende alternatieven dienen zich volop aan. Een bij de bevolking gevoelig punt is het uitzicht van de bestrating. Hier speelt de industrie op in door het ontwikkelen van geavanceerde machines zoals onkruidborstels, veegmachines en gasbranders. Je kan natuurlijk altijd zelf je straatgoot uitkuisen.

Abiotiek en biotiek.

Wat je veel vooruit helpt in het HPG is uitgaan van de bodem, klimaat en water. Als je weet hebt van de voedselkringloop, hoe planten elkaar opvolgen en wat gelaagdheid is, weet je ook waarom bepaalde planten woekeren of het net niet doen of waarom je soms moet harken, selectief wieden of mulchen.

Door kennis leer je het milieu respecteren. Ook reductie van meststoffen en dergelij-

Gun ook hen een aangename, gezonde leefomgeving.

ke is een noodzaak. Het is beter de plantenkeuze af te stemmen op de bestaande bodemgesteldheid.

Balans

Het Harmonisch Park- en Groenbeheer is een ambitieus, maar realistisch plan, dat weliswaar de nodige knowhow en goodwill zal eisen van zowel de politici, de beheerders als van de uitvoerders.

Het Openbaar groen dient een voorbeeldfunctie aan te nemen om op die manier de man in de straat te stimuleren om in dezelfde richting te kijken. Sensibilisatie is dan ook het toverwoord om voor een positieve ontwikkeling te zorgen.

**Doe het voor Moeder Aarde en ons nageslacht!
Succes!**

DE DAKNAMSE MEERSEN

Zonsondergang over de omstroomde Daknamse meersen. Via de sluisen werden de meersen in winter bevoeid en via een geringe slibafzetting gratis bemest. Op de achtergrond ziet men een rij populieren langsheen de Daknamstraat en ook de Durmedijk. Daarachter liggen de huizen de Lokerse wijk "De Werkstede".

(foto Jozef Waegemans, voor 1930)

De invloed van de getijden en de bevoeiing via sluisen is er verdwenen kort na 1945. De meersen liggen er nu, ook tijdens de winter, droog bij. Er zijn beplantingen bijgekomen: knotwilgen als relict van een weideafsluiting en op de achtergrond tuinbeplantingen van huizen langsheen de Daknamstraat. Ook nu is de straat nog afgeboord met populieren.

(foto André Verstraeten, 2005)

Zie ook de webstek : www.abllo.be klik dan op **kalender**

C.V.N. wandelingen : De deelname is gratis. Iedereen is van harte welkom.

De wandelingen duren tussen de 2 en 3 uur.

L = Laarzen gewenst, zeker bij vochtig weer. * = Geschikt voor wagentjes.

ALLE ACTIVITEITEN ZIJN TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN!!

Zaterdag 19 november

Natuurpunt Waasland Noord + Panneweel

Dag van de Natuur.

Beheerswerken in Het Steengelaag te Stekene.

Samenkomen aan Oud Station (Stadionstraat nr 113 te Stekene) om 13.30 uur.

Info: Marc Bogaerts 03 7798931

Natuurpunt Zuid-Waasland Dag van de Natuur.

Werkdag in Daknamse Meersen. Activiteit: Kappen van Amerikaanse vogelkers. Meebrengen: werkhandschoenen en eventueel kapmes. Samenkoms: 9u en 14u aan de kerk van Daknam. Info: André Van Peteghem (09/346 64 68)

Zondag 20 november

CVN Drie Beken

14u00 Hoek Pismolenstraat-Kerkstraat

Bazel. L/*

Vrijdag 2 december

vzw Durme Diavoorstelling: "Langs de boorden van de Schelde"

Ludo Goossens werkte als natuurfotograaf mee aan het boek "Langs de boorden van de Schelde". Vandaag laat hij ons zijn beste foto's zien over de natuur op, langs en naast de Schelde. Na vanavond staan we als natuurliefhebber vast en zeker dicht bij de rivier! Na de diavoorstelling maken we nog even tijd vrij om stil te staan bij de nieuwe ontwikkelingsplannen rond het Schelde-estuarium.

Afspraak: 20u00, bezoekerscentrum Donkmeer. Gratis voor leden en 2,5 euro voor niet-leden.

Info: Jan Maertens, 09/348 30 20

Zondag 4 december

CVN + Vzw Durme Molsbroek Lokeren

14u30 Bezoekerscentrum Lokeren. *

Info: Peter Claus, 09/348 30 20

CVN + Ons Streven

Geleide natuurwandeling Klei en Valleï.

14u15 Durmeveer, St.-Jozefstraat Tielrode (Temse) L

Zondag 11 december

Hortus ter saksen Natuurtocht BELLEGEM - KWAREMONT

26,5 km in het land van Schelde, Leie, Stijn Streuvels en de Ronde van Vlaanderen...

Via Heestert en Avelgem duikelen we de Vlaamse Ardennen binnen, doorkruisen de Kluisberg en klimmen langs de Knokeberg naar Kwaremont.

Afspraak: 9 uur kerk van Bellegem (via E17, afrit 2 Kortrijk-Zuid en dan N323)

Inschrijven bij Freddy (0475 92 34 84)

Bijdrage: 1,25 EUR per persoon of 2,5 EUR per gezin.

Vrijdag 16 december

Vzw Durme Diavoorstelling: 'Oog in oog met de Kodiakbeer'

Phillippe Clement laat ons kennismaken met één van de laatste echte wildernissen van het noordelijk halfrond: Alaska. Philippe is een natuurfotograaf die ons meeneemt naar het Denali Nationaal Park waar we de toendra in zijn spectaculaire herfststooi aanschouwen. We maken kennis met Grizzlyberen, Wolven en Eland. Na de pauze gaan we op zoek naar het grootste landroofdier ter wereld: de machtige Kodiakbeer. Na de diavoorstelling is er ruimte voorzien voor vragen en discussie over deze bijzondere plek.

Afspraak: 20u00, bezoekerscentrum Molsbroek. Gratis voor leden en 2,5 euro voor niet-leden.

Info: Jan Maertens, 09/348 30 20

Zondag 18 december

Vzw Durme Watervogels kijken in eigen streek.

We brengen een bezoek aan het Donkmeer en de Nieuwdonk in Berlare en proberen de vele overwinterende watervogels te tellen. We beginnen met het Donkmeer, waar we grote aantallen Slobeenden, Aalscholvers en Futen kunnen waarnemen. Daarna rijden we naar de Nieuwdonk waar enkele honderden Smienten aanwezig zijn. Vanaf zonsondergang tellen we ook de spectaculaire meeuwenlaapplaats van

de Nieuwdonk waarbij 10000 tot 20000 meeuwen komen aanvliegen.

Afspraak: 14u00, voor de ingang van het bezoekerscentrum Donkmeer.

Info: Joris Everaert, 0497/67 23 69

Woensdag 4 januari

Redactieraad 't Groene Waasland 20 uur
artikels opsturen naar gilbert.cant@tiscali.be

kalender - info

Zondag 5 februari

CVN + Ons Streven Geleide natuurwandeling Tielrode Veer.

14u15 Durmeveer St.-Jozefstraat Tielrode (Temse) L (gratis)

FOTOTENTOONSTELLING "BEELDIG WATER"

Rollin Verlinde en Yves Adams horen zonder enige twijfel bij de beste natuurfotografen in ons land. Yves en Rollin zijn uit liefde voor de natuur fotograaf geworden. Al op jonge leeftijd gingen ze beiden zoveel mogelijk de natuur in om alles wat leefde en bloeide te bewonderen, pas later kwam daar natuurfotografie bij. Hoe langer hoe meer kregen ze wonderbaarlijke dingen door de lens te zien, en dat dreef hen. Schuwe vogels, moeilijk te vinden vleermuizen, prachtige landschappen, petieterig kleine insecten, slangen, zeldzame planten, ... alles wordt ondertussen op de gevoelige plaat vastgelegd en dat steeds op een zo hoog mogelijk artistiek niveau.

In een korte maar intense periode hebben Rollin en Yves een groot beeldarchief uitgebouwd, vol met natuurfoto's over de meest uiteenlopende onderwerpen die ze op hun talloze tochten in de wilde natuur zijn tegengekomen.

Uit dit archief hebben ze een fantastische tentoonstelling samengesteld met natuurfoto's die gerelateerd zijn tot het thema water. De tentoonstelling kreeg daarom de naam "Beeldig Water" met zich mee.

Tot het einde van dit jaar kunt u deze tentoonstelling komen bekijken in het bezoekerscentrum Molsbroek bij het gelijknamige natuurreserveaat in Lokeren. Tot 31 oktober is het bezoekerscentrum open op woensdag van 13u tot 17u en op zondag van 14u tot 18u. Vanaf 1 november is het bezoekerscentrum enkel geopend op zondag van 14u tot 17u.

Meer weetjes over Rollin Verlinde en Yves Adams én hun foto's kun je vinden op www.vildaphoto.net

Voor meer informatie over het bezoekerscentrum Molsbroek kan je terecht op www.vzwdurme.be

We kijken uit naar uw bezoek!

ABLLOVZW STAAT 35 JAAR OP DE BRES VAN NATUUR EN MILIEU IN HET WAASLAND.

In 1969-1970 werd ABLLOvzw als feitelijke vereniging onder impuls van Miet Smet (voorzitter 1970-1976), Roel de Jong (in 1991 gestorven voorzitter 1977-1981) en Hugo Van Landeghem (voorzitter 1981- 1997) Vandaag is Willy Van Overloop (1998-nu) de voorzitter. Secretaris was Hubert David tot 1976, sedertdien is Erik Rombaut de secretaris.

Op 24/3/1977 is deze feitelijke vereniging een vzw geworden:

ABLLO werd op het stadhuis ontvangen. Burgemeester Willockx schets welk impact een milieuvereniging heeft op het bestuur van de stad.

Van bij de aanvang van de werking zijn er 2 sporen bewandeld: **zowel natuurbehoud als milieukwaliteit** kregen de aandacht in de werking van ABLLOvzw

Van begin af aan ook is er gekozen om te protesteren maar tegelijk ook altijd een haalbaar alternatief naar voren te schuiven.

Pionnen van het eerste uur : Rechts Willy Van Overloop, huidig voorzitter en links Hubert David, medeoprichter van ABLLO en nu voorzitter van de MINAraad Vlaanderen.

N A T U U R :

Via de voorzitter van de lokale Wielewaalafdeling (Jan Dhollander) werd een intense samenwerking met de Wielewaal uitgebouwd, nu natuurpunt

In 1972 werd door ABLLOvzw een dossier uitgewerkt met de klasseringaanvraag als landschap van de Kieldrechtse kreek: Grote Geule. Speerpunten van de werking waren in de jaren 70 acties in de Stropers tegen de dreiging het bos te verkavelen voor weekendverblijven, acties tegen het Baalhoekkanaal (Saeftinghe) en voor het gewenste Natuurpark Scheldeland (dat er nog steeds niet is).

Een mijlpaal in de activiteiten was de aankoop natuurhuis Panneweel in 1995, we hebben pas de tiende verjaardag daarvan gevierd. Verder waren er de vele boomplantacties, de jaarlijkse studiereizen met natuurpunt: We herinneren ons de Oosterschelde, Zuid-Limburg, Millingerwaard aan de Rijn, Het Hageven in Neerpelt...

Op 15 oktober 2005 zijn tal van activiteiten georganiseerd naar aanleiding van ABLLO 35jaar. Erik Rombaut verwelkomt de aanwezigen.

Op het programma van ABLLO 35 jaar : een stadswandeling olv. Kris Van der Coelden. Vertrek aan het stadhuis

Al in 1988 en 1990 organiseerde ABLLOvzw een studiedag over landbouw en milieu en waarschuwden we voor de vermistingsproblemen in het Waasland, een dossier dat nog altijd brandend actueel is.

In 1977-1983 werden vele acties gevoerd om de Ruilverkaveling te Meerdonk te vergroenen, we starten de rechtszaak 'Waterstraat' in 1983 tegen het Ruilverkavelingcomité, een rechtszaak die nog steeds niet is afgelopen, na meer dan 20 jaar !!

M I L I E U :

In de jaren 70 werd actie gevoerd tegen de kerncentrales te Doel Energie blijft een belangrijk thema in de werking van ABLLOvzw:

Onvoorstelbaar : een groene oase op een steenworp van de Markt.

ABLLO 35 jaar

sedert 1998 is er de Wase energiecampagne in oktober en actieve deelname aan de huizenkijkdagen (duurzaam bouwen) en de begeleiding van de Klimaatwijken (Kyoto). Er is actieve steun voor windenergie (Ecopower turbines te Eeklo, Wase Wind in Kruikeke ...)

Ook de afvalproblemen houden ABLLOvzw bezig. Samen met lokale groepen (milieu en gezondheid) wordt over MIWA verbrandings-

Stand van **Ons Streven** op de viering ABLLO 35. Zij bestaan straks 25 jaar...

oven in Sint-Niklaas een infovergadering gehouden in 1999. Volgehouden acties en een rechtsgeding leidden tot het sluiten van die oven op 31/12/02 . In 2001 tekent ABLLOvzw beroep aan tegen de vergunning, verleend aan INDAVER om op de LinkerOever een verbrandingsoven te bouwen. Dat leidde tot een gerechtelijke dading en een samenwerkingsverband in 2003-2005.

Twee grote wegendossiers houden ABLLOvzw lang bezig: de grote ring om Antwerpen (dossier in 1976) en de RW 60 van Sint-Niklaas naar Hulst via Stekene (dossier 1979). Geen van beide wegen is vandaag gebouwd , maar de druk blijft heel erg groot en aandacht en actie blijft regelmatig nodig.

Ook de stad Sint-Niklaas vraagt veel aandacht: Het dossier het Onze Lieve Vrouwplein blijft (1981), het verkeersdossier (1990) en het lanceren van de idee om een vrije buscorridor te bouwen van koopcentrum naar station (1994) getuigen daarvan. De openbaarvervoerscorridor werd in 2004 door de stad Sint-Niklaas gerealiseerd en geeft vrije baan aan openbaar vervoer door de hele stad.

ABLLO 35 jaar

Er werden trouwens tal van openbaar vervoer-dossiers gemaakt. Het dossier Nieuwe regio-netwerken (uit 1995 naar aanleiding van 25 jaar abllo) was een pleidooi voor beter openbaar trein en busvervoer in het Waasland. In 2000 worden op een studieavond in het station Sint-Niklaas voorstellen voor betere dienstverlening op spoorlijn 59 (Gent-Antwerpen) geformuleerd, in 2004 nog verder uitgewerkt in een dossier. Tijdens de viering van 35 jaar ABLLOvzw werd op 15 oktober 2005 een visionair verhaal over lijn 54 (Sint-Niklaas-Mechelen) gepresenteerd: tijd voor nieuwe recepten.

Toch ook nog de vele fietsdossiers vermelden die ABLLOvzw heeft gemaakt. In 1993 pleiten we tegen de asfaltering van spoorzate Sint-Niklaas- Sint-Gillis- De Klinge bij de omvorming naar fietspad. De Mercatorfietsroute naar Kruikeke wordt door ABLLO op de kaart gezet in 2002, er was de studiereis naar het Nederlandse fietsdorp Houten in 2003 en de actie voor meer Fietslanen in Sint-Niklaas in 2004, in samenwerking met een scholengemeenschap van deze stad.

TRENDSETTER:

ABLLOvzw was af en toe een echte **TRENDSETTER**, en de eerste groep die in Vlaanderen bepaalde problemen heeft aangekaart, die later zijn overgenomen door anderen.

Zo hield ABLLOvzw een pleidooi in de jaren **90**, voor de invoering van de **micropass** voor korte afstanden met de trein. Dat idee is later door de NMBS overgenomen en bestaat vandaag als Key-card.

Rekeningrijden werd door ABLLOvzw verdedigd in haar dossiers Schakelplan als alternatief voor grote ring (1989) met de vraag naar tol op alle scheldeverbindingen, inclusief de brug van Temse (in 1992). Vandaag zien velen dit rekeningrijden als enige oplossing mogelijk om het dichtslubbende autoverkeer vlot te krijgen

Lichthinder: Al in 1992 werd lichthinder door ABLLOvzw gesignaleerd en toen weggelachen in enkele kranten. Vandaag is het bestrij-

ABLLO 35 : natuurwandeling naar Belsele

den van lichthinder overheidsbeleid geworden (nacht van de duisternis)

Jammer genoeg is niet alles goed afgelopen: Zo is ons pleidooi om de tram uit Antwerpen te verlengen tot Beveren niet gevolgd. De tram stopt vandaag in Zwijndrecht, velen hebben daar nu spijt over. De ideeën krijgen vorm om de verlenging alsnog uit te voeren, maar natuurlijk zal dat nu veel duurder zijn ...

Ook voor het dossier 'naar een optimale toegankelijkheid van het station in Sint-Niklaas' krijgen we de NMBS niet in beweging. Ook daar zal hulp van het stadsbestuur nodig zijn.

Toch denken we dat het Waasland er slechter aan toe zou zijn, mocht ABLLOvzw zich niet hebben ingezet voor natuur en milieu.

ABLLOvzw is geen straatactiegroep maar een studiegroep en een denktank. Mocht U zin hebben om met ons mee te denken over een groene toekomst van het Waasland, neem dan contact op en kom naar onze maandelijkse vergadering.

Meer info: abllovzw@gmail.com

HUISMUS PROJECT

Enkele jaren geleden startte aan de Universiteit Gent, onderzoeksgroep Terrestrische Ecologie (TEREC) een Huisumus (*Passer domesticus*) onderzoek.

Dat onderzoek omvat twee luiken enerzijds fundamenteel onderzoek in en rond Gent door doctorandus Carl Vangestel anderzijds een publieksonderzoek in samenwerking met Vogelbescherming Vlaanderen.

Ook ABLLOvzw heeft dit project in zijn werking opgenomen.

In 2002 organiseerde Vogelbescherming Vlaanderen de eerste vogelteldag. Ondertussen zal in april 2006 toch zeker

natuurstudie

in het Vlaamse landsgedeelte de vijfde mussenteldag doorgaan.

De bedoeling hiervan is tweeledig enerzijds willen we hierdoor een idee krijgen over de verspreiding van de Huisumus in Vlaanderen anderzijds is het vergaren van een dergelijke uitgebreide dataset (in tijd) onontbeerlijk om het aantalsverloop van de Huisumus in Vlaanderen en zelfs in België te detecteren en te visualiseren. We werken hierbij uitsluitend met broedgegevens aan de hand van tjlpende huisumusmannetjes in het voorjaar. Dit geeft ons de beste populatieschatting.

Vlaanderen en algemeen België kan in

Een gezonde groep mussen in de omgeving van de Nôtre-Dame in Parijs.

Verwende Parijse mussen die nog enkel **cake** willen.

tegenstelling tot Engeland niet terugvallen op mussengegevens uit het verleden. Wij beschikken niet zoals Engeland over gedetailleerde historische mussen inventarisaties.

Toch gaan we ook bij ons op zoek naar historische mussengegevens. Daarmee bedoelen we mussengegevens uit een periode waarin het mussenbestand nog stabiel was. Ons baserende op Engelse resultaten nemen we daarvoor de periode begin jaren zeventig en vroeger.

Een typisch voorbeeld hiervan is het artikel van Guy De Bethune of 'De Stille Lente'. Hierin geeft hij de evolutie van het vogelbestand in het kilometerhok rond zijn woonst. In die zin komt hij voor de Huismus tot de volgende schattingen:

1950: 120-150 koppels, 1975: 60-80 koppels en 2000: 10-20 koppels.

Door contact op te nemen met de makers van vroegere broedvogelatlassen kunnen we op die manier toch beschikken over een belangrijk dataset historische gegevens.

Mensen die ook vroeger uit eigen interesse het huismusbestand in hun omgeving in de gaten hielden mogen nog altijd met ons contact opnemen.

Wat ons enigszins verwonderde is dat het niet vanzelfsprekend is dat mensen elk jaar naar aanleiding van de Nationale Mussenteldag hun aantal tjiplende huismusmannetjes insturen.

Zo stelden we, bij vergelijking van de 2004 en 2005 huismusgegevens in het Gentse, vast dat slechts 15% herhalende gegevens waren terwijl de overige (27) nieuwe mussen lokaties waren.

Dit wil niet zeggen dat 'nieuwe' mussen lokaties voor ons niet belangrijk zijn maar 'herhalende gegevens' zijn dat echter evenzeer. **In die zin willen we in 2006 een aantal huismuswerkgroepen opstarten.**

Dergelijke werkgroepen moeten een garantie bieden op het verzamelen van 'herhalende' gegevens in de toekomst.

Coördinator: Jenny De Laet: is te bereiken via Tel 03/7770158 of email abllovzw@gmail.com

ABLLOvzw

IN DE KIJKER: AMBASSADEUR VAN DE SOCIALE ECONOMIE.

Ecopower cvba werd, voor het jaar 2004, verkozen tot één van de vijf ambassadeurs van de sociale economie, een onderscheiding voor bedrijven met een maatschappelijk doel. Ecopower is uitgegroeid tot het voorbeeld in Vlaanderen in de sector 'hernieuwbare energie', waar ze naast producent nu ook leverancier van groene stroom zijn (sedert 2003). Om dit te vieren werden in 2005 alle coöperanten uitgenodigd om met de **biobus(*)** van De Lijn een aantal projecten van Ecopower te bezoeken.

(*) *Biobus: het ombouwen van een bus naar een biobus is vrij eenvoudig en de ervaring leert dat de resultaten positief zijn. Het enige aandachtspunt is de oliefilter, die met*

plantenolie sneller verstopt, zodat hij ook na ca. 10 000 km moet vervangen worden.

De bezochte projecten:

-**de watermolen van Overijse** werd op een visvriendelijke manier omgebouwd en kadert in een demonstratieproject met een geschatte jaarproductie van 35 000 kWh, goed voor 10 huishoudens.

-**Het windturbinepark in Eeklo** is nu uitgebreid tot 4 windturbines met een gemiddelde productie van 7 700 000 kWh per jaar, goed voor 2000 huishoudens.

-Rond het Kluizendok in de haven van Gent is een **nieuw windturbinepark** in opbouw, een pilootproject van 11 turbines, elk 97 meter hoog en met wieken van 35 meter lengte. Technisch gezien zijn het de modernste en de stilste turbines die momenteel op de markt zijn, gekoppeld aan een zeer hoog rendement.

De 11 windmolens zullen tezamen een productie leveren voor ongeveer 12 500 huishoudens. Dit project is een samenwerking tussen SPE/Citypower (80 %) en Ecopower (20 %).

Deze leerrijke dag werd aangenaam gevoed op de verschillende locaties met (h)eerlijke hapjes en drankjes, alles biologisch en ver-

zorgd door Wereldwinkel en het **GEC** (Gents Ecologisch Centrum), waardoor men in de lijn bleef van het gedachtegoed.

Ecopower is een coöperatie die als doel heeft om projecten met hernieuwbare energie te financieren, te sensibiliseren voor hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik en om gebruikers van hernieuwbare energie te verenigen.

Concreet wil dit zeggen dat Ecopower probeert om elk project een meerwaarde te geven door er een educatief/informatief luik aan te koppelen en o zoveel mogelijk mensen bij het project te betrekken.

De bedoeling van de coöperatie is dat omwonenden, betrokkenen en geïnteresseerden kunnen investeren in het project. Hierdoor wordt het project niet enkel gerealiseerd met de milieuvoordelen die eruit voortvloeien, maar de mensen worden ook betrokken, waardoor ze bewuster zullen omgaan met energie. Dat geeft een multiplicatoreffect naar rationeel energiegebruik en hernieuwbare energie. En al deze mensen worden tevens betrokken bij duurzaam ondernemen.

De andere 4 ambassadeurs:

- Startpunt Gent: activiteitencoöperatie voor ondersteuning van startende ondernemers.
- Droit et Devoir Mons: recyclage gebruikte PC's
- Betet Skara Antwerpen: weefatelier met Assyrische vluchtelingen
- Poly Bonnevie Brussel: veelzijdig buurtwerk

Wie of wat is Ecopower?

Ecopower cvba is een erkende coöperatieve vennootschap. Een bedrijf dus, maar wel met een maatschappelijk doel, een transparante structuur en heel veel kleine aandeelhouders.

*'Dood is dood'.
Het feest is weer voorbij
Massaal werden de doden herdacht
Vooraf rukte men aan met borstel en sop
Het laatste stukje leven wegvegend van de dode steen
Raar dat men op de plaats van de doden
geen enkele vorm van spontaan leven duldt,
alsof men wil zeggen:
'dood is dood'
De kunstmatige, vergankelijke chrysanten
zijn een schrale troost.*

Ons Streven vzw

VZW DURME PRO AANLEG LANDBOUWWEWEG LANGSHEEN SCHELDEBROEK ZELE-BERLARE

Natuurvereniging pleit voor veilig wonen, wandelen en fietsen

In het kader van het Sigma-plan moet de ringdijk langsheen het Scheldebreek, op het grondgebied van Zele en Berlare, worden verhoogd. Bedoeling is om overstromingsgevaar te mijden. Ook de Dijkstraat langsheen dit traject wordt daarom opnieuw aangelegd. De dijkwerken zijn ondertussen van start gegaan. De plaatselijke afdeling Zele-Berlare-Wichelen van de regionale vereniging voor natuur- en milieubeheer vzw Durme ijvert voor de herinrichting van de Dijkstraat als landbouwweg (enkel langsheen de ringdijk van het gehucht Kleine Dijk te Zele tot aan de poel 't Kroontje aan de Heirweg te Berlare). Hiervoor bestaan verschillende mogelijkheden, o.m. de installatie van een tractorsluis.

De inrichting als landbouwweg heeft belangrijke voordelen, op voorwaarde dat er geen doorgang voor gewone personenwagens meer is. Het sluipverkeer Berlare-Dendermonde wordt onmogelijk gemaakt (evident alternatief is de nieuwe omleidingsbaan), landbouwers (en dienstvoertuigen Zeeschelde) kunnen van dan af vlot (ongehinderd door ander verkeer) van de weg gebruik maken, de ringdijk is niet langer bereikbaar voor sluikestorters, fietsen en wandelen wordt veiliger. Plaatselijke landbouwers en het buurtcomité Zele-Dijk reageren alvast positief.

Vzw Durme organiseert sinds 2000 een paddenoverzetactie in de Dijkstraat. Jaarlijks worden hier één van de hoogste aantallen padden van de hele provincie overgezet. Met de medewerking van het buurtcomité Zele-Dijk werden in maart 2005 niet minder dan 2432 amfibieën overgezet, die anders veelal door auto's worden dood gereden. Hier werkten ongeveer 30 vrijwilligers aan mee. Met de

ecologie

inrichting van een deel van de Dijkstraat als landbouwweg wordt ook de paddentrek langs het Scheldebreek niet langer verstoord (in dit geval zelfs zonder de aanleg van paddentunnels).

*Durme
Jan Maertens*

DE OPEN HUIZENKIJK- DAGEN, EEN SUCCES !!

De Open Huizenkijkdagen, een weekend waarin een aantal eigenaars van energiezuinige woningen hun deuren open zetten, zitten er weer op. Voor ABLLO was dit de tiende keer dat zij dit weekend, in het begin alleen en daarna in samenwerking met BBL organiseerden. Naar jaarlijkse gewoonte hielden we onlangs voor de deelnemende eigenaars een evaluatieavond.

Daaruit kunnen we enkele conclusies trekken:

1. De belangstelling voor energiezuinige woningen zit zeker in de lift. Dat is maar goed ook want met de energieprestatieregel (EPR) die vanaf 1 januari 2006 ingaat zal het belangrijk zijn dat ook de bouwheer of de huurder op de hoogte is van wat nu eigenlijk een energiezuinige woning is.

2. Het is opvallend dat mensen zich enigszins blind staren op zonnepanelen. Hiermee willen we zeker niet zeggen dat dit geen belangrijke investering is maar we moeten eerst maken dat ons energieverbruik tot een minimum herleid is; pas dan wordt het haalbaar om aan zonnepanelen te denken. Het heeft geen zin om zonnepanelen te plaatsen als je 4000 kwh of meer per jaar verbruikt. Deelnemen aan klimaatwijken is een ideale manier om je energieverbruik terug te dringen.

3. Wil je zelf eens nagaan wat de pijnpunten zijn in je huis, ga dan naar de bouwwijzer (www;bouwwijzer.be) en onderwerp je huis zelf aan een energie-audit. Hieruit genereer je dan een adviesrapport.

ABLLOvzw

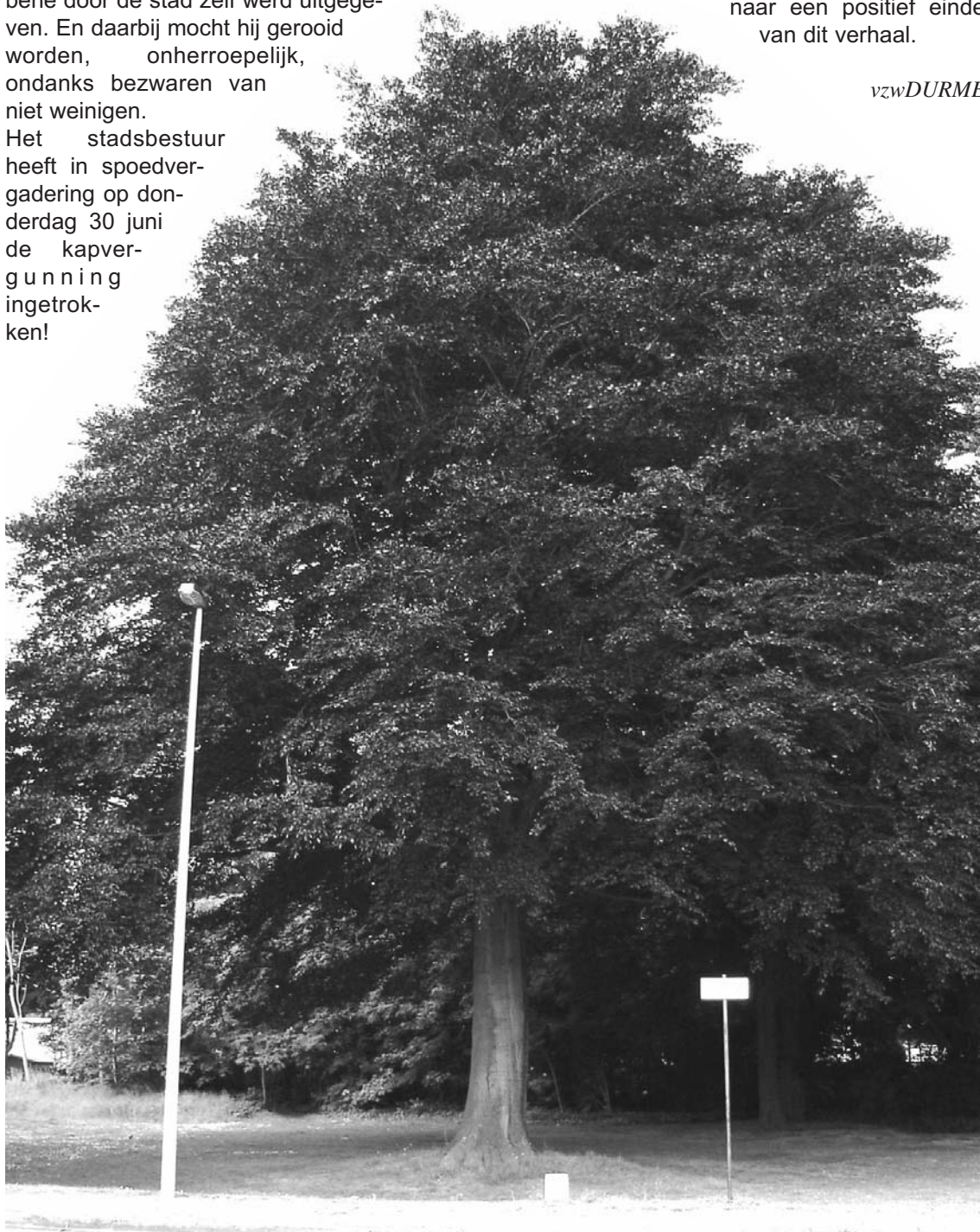
DE BEUK BLIJFT !!

Aan het begin van de Beukenlaan in Lokeren staat een ca. 100 jaar oude grote rode beuk. Hij moest verdwijnen niettegenstaande zijn vermelding **als merkwaardig en waardevol** in het boek **Groen Lokeren**, een beeld van natuur en landschap in Lokeren, Daknam en Eksaarde uit 1999 ; een boek dat nota bene door de stad zelf werd uitgegeven. En daarbij mocht hij gerooid worden, onherroepelijk, ondanks bezwaren van niet weinigen.

Het stadsbestuur heeft in spoedvergadering op donderdag 30 juni de kapvergunning ingetrokken!

Om 100 % zekerheid af te dwingen van de eigenaar zodat die de beuk niet omkapt, vroeg Vzw Durme samen met 122 medeverzoekers (buren) dat de rechter de beuk vrijwaart van kappen. Ondertussen heeft Burgemeester Filip Antheunis een reeks contacten gelegd met de eigenaar om een oplossing uit te werken, zodat de boom kan behouden blijven. In Lokeren kijkt men geboeid uit naar een positief einde van dit verhaal.

vzwDURME

EINDBILAN NA 35 JAAR RINGEN VAN VOGELS TE LOKEREN EN OMGEVING

André Verstraeten, de voorzitter van vzw Durme, is bij velen in de streek ook gekend als vogelringer en waarvoor hij sinds 1970 beschikt over een wetenschappelijke vangvergunning. Het ringwerk wordt georganiseerd door het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen en heeft als doel om wetenschappelijke gegevens te bekomen over het leven van onze vogels. Uit de hervangsten van die vogels kan men immers veel te weten komen over o.a. de trek, de trekroutes, de getrouwheid aan een broed- of overwinteringsplaats, de leeftijd, enz. Het ringwerk is volledig gebaseerd op vrijwilligerswerk en de ringer dient zelf de onkosten te dragen van de vangtuigen, de determinatiewerken en de verplaatsingen.

Na 35 jaar ringwerk in Lokeren en omgeving besloot André Verstraeten om te stoppen met deze activiteit, zodat er wat meer tijd vrij komt

natuurstudie

voor het organiseren van de talloze natuurprojecten van vzw Durme en de opvolging van het natuurbeleid op Vlaams niveau.

Gedurende die 35 jaar ringwerk werden in Lokeren en omgeving door André Verstraeten maar liefst 104.072 vogels geringd. Enkele opvallende uitschieters waren het ringen van 17.245 vogels in 1978, het ringen van 5918 raspiepers in 1981 en het ringen van heel wat zeldzame soorten zoals Roodpootvalk, oeverpieper, snor, ijsgors en Kortteenleeuwerik. Het natuurreservaat Molsbroek was de centrale plek voor dit ringwerk, maar ook op veel andere gunstige lokaties in de regio werden door hem vogels geringd. In de loop der jaren werden daarvan honderden hervangsten gemeld uit een groot deel van Europa en zelfs uit Afrika. Uiteraard was dit slechts mogelijk dankzij de medewerking van tientallen natuurliefhebbers die hielpen bij het veldwerk, vaak vroeg in de ochtend.

André Verstraeten bij het ringen van een ijsvogel in het Molsbroek te Lokeren

HONING Het Zoete Mysterie

*Honing valt in gouden druppels
uit de hemel, verdiept de liefde,
schenkt schoonheid, verdrijft
hooikoorts en verhelpt maagzweren,
blijft duizenden jaren eetbaar en
inspireert tot zoete woorden.*

*Wie zich koninklijke waardigheid
aan wil meten, doet er goed aan
bijen in zijn wapen te plaatsten en
wie bijen houdt en honing eet,
wordt mooi oud en begrijpt
de zin van het leven.*

*Mits men geen ruzie maakt
in de buurt van de korven!*

Honing als historische magie

'Honing valt uit de hemel bij het opkomen van de sterren' schreef Aristoteles in de

vierde eeuw voor Christus. Dat betekent dat 'het zoete goud' zoals de Germanen het later noemden, al vele eeuwen als natuurlijke zoetstof wordt gebruikt. Toch bleven samenstelling en oorsprong lange tijd een mysterie met geheimzinnige verhalen eromheen. Zo wordt verteld dat bijen op de mond van Plato een honingraat achterlieten toen hij vlak na zijn geboorte te ruste werd gelegd onder een oude laurierboom. Volgens de Grieken kwam hij op die manier aan zijn welsprekendheid, want 'honing en bijen waren een' bron van wijsheid, welsprekendheid en dichterlijke bezieling.' De Romeinse oppergod Jupiter zou aan honing zijn kennis en kracht te danken hebben, terwijl de Griekse god der goden, Zeus, nooit zou zijn uitgegroeid tot zo'n indrukwekkende gestalte, als hij niet was grootgebracht op een dieet van melk en honing. Zeus' moeder, Rhea, had haar zoon in een grot ver-

borgen om hem uit de handen van zijn vader Chronos te houden, die zijn kinderen placht op te eten omdat hem voorspeld was dat hij door een zoon van de troon zou worden gestoten. Een van de nimfen die de kleine jongen verzorgde, heette Melissa - haar naam bleef voor eeuwig voortleven in het Griekse woord voor honing, melissa. In de jaren dertig van deze eeuw heeft een Amerikaanse professor overigens proefondervindelijk aangetoond dat het inderdaad mogelijk is om louter op melk en honing in leven te blijven. Hij nam drie maanden lang elke dag honderd gram honing en een liter melk tot zich. Hij voelde zich met de dag fitter worden en bleek alleen gebrek aan vitamine C te hebben. De Egyptenaren geloofden overigens niet dat bijen iets met honing te maken hadden; ze meenden dat de gouden druppels de tranen waren van Re, de zonnegod. Ramses III schonk aan zijn priesters honing als offer aan de God van de Nijl. Overigens: de duizenden jaren oude honing die men deze eeuw in graven van het Middenrijk vond, bleek nog prima bruikbaar te zijn!

Honing als heerlijk medicijn

Honing is al sinds de oudheid een beproefd geneesmiddel. Wie kent niet de verzachtende lepel honing tegen een zere keel, het schepje voor het slapen gaan voor een zoete nachtrust. De arts Asclepiades, uit de eerste eeuw voor Christus, meende dat honing de geest zou verhelderen en de levensduur verlengen. Zijn beroemde collega Hippocrates benutte de helende werking van honing bij wonden, een eigenschap waarvan ook nu nog in de natuurgeneeskunde dankbaar gebruik wordt gemaakt: zo bleek uit een recent Oost-Europees onderzoek dat honing een gunstige invloed heeft op maagzweren, en reageren kindertjes met een darmontsteking goed op thee met

honing. Tegen bronchitis schreef de arts uit Epidaurus twee delen melk en één deel honing voor, tegen keelontsteking honing met fijngesprakte tuinbonen. Dat de vader der geneeskunde er niet ver naast zat met de relatie tussen de ademhalingsorganen en honing, blijkt uit het feit dat de natuurgenezer dokter Jarvis uit Vermont grote successen boekte met het voorschrijven van raathoning tegen voorhoofdsholteontsteking en... hooikoorts. Vanaf eind januari driemaal daags een kwartier lang een stuk raathoning ter grootte van een kauwgumpje kauwen, zou de lastige niesbuien later in het jaar voorkomen. Het geheim van de methode: in raathoning zit nog een beetje stuifmeel, dat zodoende fungeert' als homeopathisch middel. Veel oude volkmiddeltjes bevatten honing in allerlei varianten. Zonder de therapeutische krachten al te zeer te overdrijven, kan honing goede diensten bewijzen bij astma, brandwonden en hoofdpijn. Maar waar die genezende werking van honing op berust, is de geleerden nog steeds niet duidelijk, al is de samenstelling mogelijk een aanwijzing. Honing bevat immers behalve suikers tal van mineralen, waaronder mangaan, ijzer, koper, fosfor en selenium, alle onmisbaar voor het menselijk lichaam. En wat te zeggen van het bestrijden van een kater met honing?

Een 40-procents oplossing in water schijnt een zoet-ontnuchterende werking te hebben... Honing en gezond oud worden: Pythagoras en zijn volgelingen aten bijna niets anders, en bereikten zeer hoge leeftijden.

En dan de Romeinse filosoof Democritus, die op negentigjarige leeftijd overleed, nadat hij zijn leven lang verkondigd had dat er maar één manier van oud worden bestond: 'van binnen honing en van buiten olie'.

WIDE, Wase Imkersbond

A.B.L.L.O. vzw

Actiecomité ter Beveiliging van het Leefmilieu op de Linkeroever en in het Waasland:
Postbus 7, 9100 Sint-Niklaas
Secr. Erik Rombaut,
Stationsstraat 126,
9170 Sint-Gillis-Waas.
© + fax 03/770 71 47
erik.rombaut@scarlet.be
www.abllo.be

ONS STREVEN vzw

Milieugroep Tielrode :
B. Heymanstraat 92,
9140 Tielrode.
©03/771 20 92 of 03/711 04 43
www.onsstreven..be

DE RAAKLIJN

Vereniging voor kwaliteit van de leefomgeving te Belsele:
F. De Beleyr,
Kleemstraat 89,
9111Belsele.
©03/722.07.62.

RING-COMITÉ (= Actiecomité

Neen aan de Grote Ring)
Gilbert Cant,
Perstraat 88,
9120 Haasdonk
© 03/775.19.31
gilbert.cant@tiscali.be

Vriendenkring NATUUR- HUIS PANNEWEEL

Paul Maris,
Zandstraat 146,
9120 Haasdonk
© 03/755 15.85

DURME vzw

➔**Afdeling Lokeren-Sinaai -
Moerbeke:** Bezoekerscentrum,
Molsbergenstraat,
9160 Lokeren
© + fax 09/348 30 20.
info@vzwdurme.be
www.vzwdurme.be

➔ **Afdeling Waasmunster - Elversele:**

Freddy Waeterschoot
Smoorstraat 5,
9250 Waasmunster.
© 052/461145

➔**Afdeling Zele - Berlare - Wichelen :**

Jan Maertens,
Dijkstraat 182,
9240 Zele,
tel. 052 / 45 31 41

➔**Afdeling Hamme - Grembergen :**

Frans Van Havermaet,
Rijbunder 1,
9220 Hamme,
Tel. 052/471893

➔ **Afdeling Klein Sinaai:**

Eric Claes,
Kloosterstraat 20
9190 Stekene.
©09/346.93.02.

NATUURPUNT

➔ **Waasland NOORD**

Jan Dhollander,
Bergstraat 25,
9170 De Klinge
© 03/770.64.26
jan.dhollander1@telenet.be

➔ **Zuid-Waasland**

Liliane Verbeke,
Cauwerburg 15
9140 Temse,
© 03/771.17.43

ECOTEST

Milieuvereniging
gemeente Temse:
Negenoostraat 3,
9140 Steendorp
© 03/774 22 57

WASE IMKERSBOND :

Willy Devriese,
Drie Lindekens 48,
9120 Beveren
© 03/755 15 65
devriese.willy@skynet.be

V.E.L.T.

Vereniging voor Ecologische
Leef- en Teeltwijze:
Herrijgers Guy
De Cauwerstraat 57,
9100 Sint-Niklaas
guy.herrijgers@scarlet.be

J.N.M. Jeugdbond voor Natuur- studie en Milieu-bescherming

➔**afd. Waasland**
Brecht De Meulenaer,
Beukenhof 16, Nieuwkerken
brecht.de.meulenaer@pando-
ra.be
www.jnm.be/waasland

➔**afd Durmeland, Joris Buyl;**
Groenstraat 83, 9160 Lokeren
tel 09/348 84 39
janbuyl@scarlet.be

VOGELBESCHERMING VLAANDEREN

Schuttershof 14, 9100
Nieuwkerken, Sint-Niklaas.
Jan Rodts ©03/296 26 80
info@vogelbescherming.be
www.vogelbescherming.be

HOF TER SAKSEN

Arboretum & groendienst
©03/775 28 51 Haasdonkbaan
101 , 9120 Beveren

HORTUS TER SAKSEN vzw
August De Boeckstraat 17, 9120
Beveren. ©03/755.23.26

**C.V.N. Centrum voor natuurbe-
schermingseducatie -regio Waas**
D. De Roose,
Schauselhoekstraat 18,
9140 Temse, ©03/771.49.24

'T GROENE WAASLAND

Hoofredactie Dirk Hylebos - Fortenstraat 99
9250 Waasmunster - 052/46 30 51
Boekhouding Maarten Geeraerts - buitenstraat 68
9170 Sint-Gillis tel 03/234 08 13
rek. nr. 000-1709871-52

Vormgeving en coördinatie :

🍏 Maria Van de Vyver & Gilbert Cant 03/775 19 31 🍏
e-mail : gilbert.cant@tiscali.be

Abonnement 5 EURO Oplage 1200 exemplaren

*'t groene waasland verschijnt in januari,
maart, mei, september en november.*

Wie een abonnement wenst op dit tweemaandelijks tijdschrift *'t groene waasland* kan dit
* door **5 EURO** over te schrijven naar *'t groene waasland* op het nr **000-1709871-52**
met vermelding abonnement *'t groene waasland* en is dan tevens lid van de regionale
vzw ABLLO.

*of via een contactadres van één of andere vereniging, die U vindt op de vorige bladzijde

Inhoud

2	...Woordje hoofdredacteur	...Dirk Hylebos
4	...Zeldzame trekvogels tanken bij aan het Donkmeer in Berlare.	...Vzw Durme
5	...Minstens elk half uur een bus.	...Ablllozw
6	...Over krabben en meeuwen.	...Tonny Temmerman
7	...Klimaatwijken 2005-2006 starten op 1 december.	...Ablllozw
8	...Milieuwerkgroep Ons Streven vzw 25 jaar	...Ons Streven
12	Het milieu in het harmonisch park- en groenbeheer. HPG (slot)	...Ons Streven
16	De Daknamse Meersen	...André Verstraeten
17	Ablllozw staat 35 jaar op de bres van natuur en milieu in het Waasland.	...Ablllozw
20	Huismus project	...Ablllozw
22	In de kijker: ambassadeur van de sociale economie.	...Ons Streven
26	Vzw Durme pro aanleg landbouwweg langsheen Scheldebreek Zele-Berlare.	vzw Durme
27	De beuk blijft!	...Vzw Durme
28	Eindbilan na 35 jaar ringen van vogels te Lokeren en omgeving.	...Ons Streven
29	Honing. Het Zoete Mysterie.	...Wase Imkersbond

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift, 25° jaargang - nr 5; november 2005 - nr 142
verantwoordelijke uitgever : Willy Van Overloop, Eikenlaan 13, 9111 Belsele

REDACTIE : Liliane Verbeke (foto's), Guy
Herrijgers, Tonny Temmerman, Katy Beke, Jenny
De Laet, Willy Devriese, Jef Verspecht, Romain
Van Puyvelde, Dirk Hylebos, Gilbert Cant (foto's).

Alle teksten voor het volgend nummer moeten binnen
zijn **vóór 20 december 2005** op het Email-adres : gil-
bert.cant@tiscali.be of schriftelijk bij Gilbert Cant,
Perstraat 88, 9120 Haasdonk